మాతృదేవోభవ

ప్రతి నెలా ఒక పాఠకుడి / పాఠకురాలి మాతృమూర్తికి వందనాలు తారిచందనాలు

శ్రీరాం కుమార్ భాగవతుల

అమ్మ... నీవు లేవు అనే నిజం నన్ను వెంటాడుతున్న నీవు చూపిన ప్రేమ, ఆత్మీయత మరియు అనురాగాల ప్రతిరూపాలు నాతోనే ఉన్నాయి అనడం సందేహం లేదు. మరణం అనే చిన్న చేదు నా నుండి నిన్ను వేరు చేసినా, నీవు పంచి ఇచ్చి నా ప్రేమ, అనురాగం, వాత్సల్యం అనుక్షణం నాతోనే ఉంది అని చెప్పటానికి నేను చేయబోయే ప్రయత్నమే ఈ "మాతృదేవోభవ" శీర్షిక.

"I remember my mother's prayers and they have always followed me.
They have clung to me all my life." – Abraham Lincoln (1809 – 1865)

"సృష్టికర్త ఒక బ్రహ్మ. అతనిని సృష్టించినది ఒక అమ్మ...." అని ఎంతో మంది కవులు, గాయకులు వర్ణించి, గానం చేసారు, అమ్మలోని మాధుర్యాన్ని తెలియపరిచారు. కడుపు కోతను మధురగాయంగా, అనుక్షణం తాను అలసిపోతున్నా తన ఒడిలో ఉన్న పసిపాపకు కొండంత ప్రేమని ఇవ్వాలనే తపన కేవలం తల్లికి మాత్రమే ఉంది అని చెప్పటంలో అతిశయోక్తి లేదు.

తల్లి ప్రేమకి, తండ్రి బాధ్యతకి రూపాలంటారు. కానీ మా నాన్నగారు ఉద్యోగరీత్యా పలు ఊర్లు తిరగటం వలన ఆ బాధ్యతని కూడా తన భార్య, అంటే మా అమ్మ భుజస్కందాలపై విడిచారు. నాకు తెలిసినంతవరకూ ఆకలి అన్నవారికి అన్నం, కష్టాల్లో ఉన్న వారికి సహాయం, శత్రువుకైన జాలి కలిగే అమాయకత్వం ఉన్న రూపమే మా అమ్మ.

అమ్మ పేరు "సోమేశ్వరి". విశాఖ జిల్లాలో అప్పలనరసయ్య, లక్ష్మీకాంతం దంపతులకు మూడవ సంతానంగా జన్మించింది. మధ్యతరగతి కుటుంబం వలన చిన్న వయసులోనే తల్లితో ఇంటిపని, వంట పనిలో ముఖ్యపాత్ర వహిస్తూ బాధ్యతని పరిచయం చేసుకుంది. పెళ్ళి కాక ముందే తానూ ఎంతగానో అభిమానించే అన్న ఒక విషాద సంఘటనలో మరణించటంతో అమ్మకు

బాధ్యతతోపాటు కన్నీళ్ళు కూడా పరిచయమయ్యాయి. అమ్మకు తన అన్న అంటే ఎంతో అభిమానం అందుకే అతని పేరు తన కొడుకుకి పెట్టుకుంది. (శ్రీరామా - ఇదే నా పేరు).

1974లో భాగవతుల నరసింహమూర్తి, సూర్యకాంతమ్మల మొదటి సంతానం అయిన నారాయణరావు గారిని వివాహం చేసుకుని, అరకు దగ్గర ఉన్న పాడువా అను ఊరిలో కుటుంబ బాధ్యతలు స్వీకరించింది. మా నాన్నగారికి ఇద్దరు తమ్ముళ్ళు, ఒక చెల్లి. పల్లెటూరిలో పెరిగి ఎవరైనా పట్టణంలో ఉండాలి అనుకుంటారు. కానీ అమ్మ వివాహ జీవితంతో అందుకు విరుద్ధంగా జరిగింది. చేసుకున్న సంబంధం దగ్గర కావటంతో అత్తవారింట్లో కొత్తమనుషులతో ఇబ్బంది అనే మాట అవకాశం దొరకలేదు. కాని మా తాతగారు, నాన్నగారు రైల్వేలో ఉద్యోగం కావటం వలన పెద్ద కోడలి హోదాలో ఉన్న మా అమ్మగారికి కుటుంబ బాధ్యతలు అప్పగించారు. అది ఒక కొండ ప్రాంతం, చలిప్రాంతం కావటం వలన వెలుతురుకన్నా చీకటినే ఎక్కువసార్లు పరిచయం చేసుకుంది. అమ్మ పెళ్ళినాటికి ఇంట్లో బాబాయిలకి, అత్తకి వివాహం జరగలేదు. ఎప్పుడూ వచ్చిపోయే చుట్టాలు, అత్తగారి అక్కా, చెల్లెళ్ళు, వారి పిల్లలతో జనసందోహంతో ఇల్లు ఉండేది. ఇది కేవలం చలి ముసిరిన సమయంలో. ఇంక వేసవికాలం వస్తే వర్ణనాతీతం. చుట్టాలు, స్నేహితులు సరదాగా గడపటానికి వచ్చేవారు. అమ్మ ఆవకాయ పెట్టటంలో నేర్పరి. అందువలన తయారు చేసుకోవటానికి ఆ ఇంటినే ఎంచుకునేవారు. అంతమందికి అమ్మ వండిపెట్టి, వచ్చిన వారితో కబుర్లు చెపుతూ అందరి అభిమానాన్ని పొందుతూనే ఉండేది. ఎక్కడ ఉన్నా మనకంటూ స్నేహితులని సంపాదించాలి అనేదే అమ్మ సిద్ధాంతం. ఆ కొండ ప్రాంతంలో కూడా చుట్టూ ఉన్న వాళ్ళతో స్నేహంగా ఉంటూ అందరికీ సహాయం చేసేది. సోంపాప (అమ్మ ముద్దు పేరు) అంటే ఆ చుట్టు పక్కవాళ్ళకి ఎంతో అభిమానం. ఆడపడుచుకి మరియు మొదటి మరిదికి వివాహం చెయ్యటంలో ముఖ్యపాత్రను పోషించింది. ఒక ఆడపిల్లని,మగపిల్లవాడికి (అక్క, నేను) జన్మనిచ్చి మాతృమూర్తిగా అవతారం దాల్చింది. తాతగారు పదవీ విరమణ అవటం, ఉద్యోగరీత్యా నాన్నగారు ఇరాక్ దేశం వెళ్ళటం వలన, అదే సమయంలో పిల్లలకి (నేను, అక్క) మంచి విద్యాభ్యాసం కోసం, నాన్నగారు అమ్మ పుట్టిన విశాఖ జిల్లాకు కుటుంబాన్ని మార్చివేసారు. నాన్నగారు అమ్మని, అక్కని, నన్ను ఒక ఇంట్లో ఉంచి విదేశి పయనం అయ్యారు. ఆ క్షణం నుంచి నిరంతరం ఒక యంత్రంలా కుటుంబం కోసం శ్రమించసాగింది. నాన్నగారి కుటుంబంలో అందరు ఉద్యోగాలతో, ఆ తరువాత పెళ్ళిళ్ళతో స్థిరపడిపోయారు. అయినా వేసవిలో చుట్టాల రాకపోకలతో మా ఇల్లు ఎప్పుడు కళకళలాడుతువుండేది. ఆరోజుల్లో బాబాయిలు (నాన్నగారి కజిన్స్), మామయ్యలు వైజాగ్‌లో ఉద్యోగం సంపాదించటం కోసం వచ్చేవారు, అందుకు మా ఇంటినే ఎంచుకుని అమ్మ దగ్గర ఉండి ఉద్యోగ ప్రయత్నం చేసేవారు. నాకు తెలిసిన అమ్మ ఎప్పుడు వద్దు, అవ్వదు అనే మాటలు చెప్పటం వినలేదు.

కష్టాలు ఎన్ని ఉన్నా పైకి నవ్వుతూ, ఉన్నదానిలో సంసారం నడిపేది. ఇరాక్ నుంచీ నాన్నగారు వచ్చి వైజాగ్ రైల్వేలో స్థిరపడిపోయారు. నాన్నగారి చిన్న జీతం అయినా అమ్మ మాత్రం మా విషయంలో ఏ రోజూ రాజీ పడనివ్వలేదు. కాన్వెంటు చదువులు, ప్రైవేటు ఆసుపత్రిలో వైద్యం, పుట్టినరోజు పండగలు, ఇలా ఎన్నో విషయాల్లో లోటు లేకుండా పిల్లలని పెంచింది. నాన్నగారు ఏ రోజూ దేనికీ లెక్కకానీ, ఇంటి విషయాలు కానీ అడిగేవారు కాదు. ఒక విధంగా నాన్నగారికి అమ్మ అంటే నమ్మకం, గౌరవం. ఇలా ఇంట్లో భర్తా, పిల్లల విషయంలోనే కాదు అందరికీ సహాయం చెయ్యటంలో తను సాటిలేదనిపించుకునేది. ఏ ఇంట్లో పండగ ఐనా అమ్మ చేతి వంట ఉండవలసిందే అలసట లేకుండా విశ్రాంతి తీసుకోకుండా ఒక పనికి ఇంకో పని చేసేది. అందరి పిల్లలను తన పిల్లలుగా ప్రేమించేది.

కష్టాలు వస్తే, తాను ఎటువంటి పరిస్థితిలో ఉన్నా సహాయం చెయ్యటానికి సిద్ధంగా ఉండేది. పద్ధతిగా, శుభ్రంగా ఉండటం అమ్మ నీడలోనే నేర్చుకున్నాము. ఈ విషయంలో ఏ మాత్రం తేడా వచ్చినా అమ్మ చేత తిట్ల వర్షం, అది నాన్నగారు అయినా మేము అయినా.

ఆ రోజు మరువలేను.... నేను ఇంటర్ చదివేటప్పుడు కాలేజీకి వెళ్ళకుండా సినిమాలు చూసేవాడిని. అది తెలిసి అమ్మ చాలా బాధపడి ఒక్క మాట నాతో చెప్పింది. "బాబూ రామా (నా ముద్దు పేరు) మేము నీకు ఆస్తిపాస్తులు ఇవ్వలేము ఏదో మీనాన్నగారి కడిగిన జీతపు రాళ్ళే. తల తాకట్టు పెట్టైనా నిన్ను చదివిస్తాము, నీకు చదువు ఇష్టము లేకపోతే ఇప్పుడే చెప్పు. ఏది ఇష్టమో అదే చేయిస్తాను కానీ ఇలా నువ్వు ఇబ్బంది పడకు". ఆ రోజు నుంచి నేను ఈ రోజు వరకు అమ్మ దగ్గర ఏమీ దాచలేదు. దండించవలసిన అమ్మ దయ చూపించేసరికి మార్పు నన్ను చేరింది. దయ చూపించే గుణం ఎవరికీ ఉంటుంది ఒక్క తల్లికి తప్ప.

ఇలా ఎన్నో విషయాల్లో తాను రాజీ పడుతూ తమ పిల్లల భవిష్యత్తు కోసం పాటుపడేది. అందరికి సొంత ఇల్లు ఉన్నా తాను బ్రతికినంతకాలం అద్దె ఇంట్లోనే జీవించింది. అందుకు కారణం ఆస్తికన్నా పిల్లల చదువు ముఖ్యం అని నమ్మటం వలన. అందుకు నాన్నగారు కూడా ఏకీభవించేవారు. మగపిల్లవాడితో సమానంగా ఆడపిల్లని కూడా చదివించాలని అక్కని కూడా B.SC,B.E.D చదివించింది. పిల్లలు ఏమి చదువుతున్నారు అని నాన్నగారు అడగకపోయినా సమయం వచ్చినప్పుడల్లా ఇంటి విషయాలతో సహా లెక్కలు అన్ని వివరించేది. నాకు ఊహ వచ్చినప్పటినుంచీ బాధ్యతను చెప్పి నేర్పించింది.

మా అమ్మ మాటలు "నోరు మంచిది ఐతే ఊరు మంచిది అవుతుంది", "ఓర్చి నమ్మకు తేట నీళ్ళు..." ఇలా ఎన్నో సూక్తులు....

ఇంక వయసుకి వచ్చిన కొడుకు, కూతురితో ఎలా ఉండాలో అమ్మ ద్వారా తెలుసుకోవచ్చు. కనీసం మెట్రిక్ కూడా పాస్ అవ్వని అమ్మకి ఈ జనరేషన్‌లో ఎలా ఉండాలో పిల్లలతో, ఎలా ప్రవర్తించాలో తెలియటం ఆశ్చర్యకరం. నాకు తెలిసి నా స్నేహితులు (ఆడ, మగ) ఎవ్వరు మా అమ్మ అభిమానాన్ని పొందకుండా ఉండలేదు. నేను నేను డిగ్రీ చదివే రోజుల్లో మా ఇల్లు ఒక మీటింగ్ పాయింట్. వాళ్ళకి టీ, కాఫీలూ ఇస్తూ మాతో జోక్స్ పంచుకుంటూ, మరోపక్క నాన్నగారి క్యారేజికి వంట చేసేది. మాకు కోపం వచ్చి అన్నం తినని రోజు దేవుళ్ళకు పండగే. మాకోసం కోసం వాళ్ళకి మొక్కలు మొక్కేది. చదవండి అనే ఎన్నడూ చెప్పకుండానే తన ప్రేమతో మాకు బాధ్యతని, భయాన్ని పరిచయం చేసేది.

ఆమె ఏరోజు తన కోసం ఏమీ ఆలోచించలేదు, ఎప్పుడూ తన పిల్లలు బాగుండాలి, భర్త సంతోషంగా ఉండాలి అని ఎన్నో దేవుళ్ళకు మొక్కేది. కాని 2003 లో నాన్నగారి హఠాత్ మరణం (డ్యూటీలో ఉండగా గుండెపోటుతో) మాకు విషాదం మిగిలిస్తే అమ్మకి వర్ణించరాని బాధని చేర్చింది. అపటికి నేను ఎం.ఎస్సి చదువుతున్నాను. కేవలం మమ్మలని చూసి గుండె హితువు చేసుకుని బాధని దిగమింగుకుని తండ్రి నిర్వర్తించవలసిన బాధ్యతని కూడా తనపై వేసుకుని మాకు నీడగా నిలిచింది. ఆ క్షణం అమ్మ అండగా లేకపోతే ఏమిటి మా పరిస్థితి అని తలుచుకోని క్షణం లేదు. అప్పటికే నేను M.Sc. ఆఖరి సంవత్సరం చదువుతున్నాను. ఎట్టి పరిస్థితుల్లో నా చదువు ఆపవద్దు అని నాకు అండగా నిలిచి నా చేతికి ఒక డిగ్రీని సంపాదించి పెట్టింది. ఇంకో విషయం ఏమిటంటే మా అమ్మగారికి హిందీ అంటే చాలా మక్కువ అందుకే ఆమె సహాయ సహకారాలతో M.A హిందీ కూడా సంపాదించాను. ఆ తరువాత అమ్మ ఆశీర్వాదంతో నేను కూడా రైల్వే ఉద్యోగంలో చేరాను. కాని తన కొడుకుని ఉన్నత స్థితిలో చూడాలని డాక్టరేట్ చెయ్యాలని మా నాన్నగారి కోరిక. కాని ఈ పరిస్థితిలో అది సాధ్యము కాదు అని నాకు తెలుసు, కాని అమ్మ అందుకు ఒప్పుకోలేదు ఎన్నో ప్రయత్నాలు చేయమని, ఇలా రైల్వేలో చిన్న ఉద్యోగంతో కష్టాలు పడవద్దు అని ప్రతిక్షణం నన్ను ప్రోత్సహించింది. అందుకు నేను ఎన్నో ప్రయత్నాలు చేసి విసుగు చెందాను. కాని ఏరోజు ఇది వద్దు అని చెప్పలేదు, మనకి ఇంతే ప్రాప్తం అని విసుగు చెందనివ్వలేదు. ఎప్పుడు నా ఆశలకి

తోడుగా అమ్మ నిరంతరం శ్రమించేది అందుకు అండగా నిలిచేది. ఒకవేళ నేను మళ్ళీ చదువు మొదలిపెడితే ఆదాయం ఉండదు అని నేను అనుకున్న వెంటనే అమ్మ చెప్పిన మాట ఇప్పటికి మరువలేను. "బాబు రామా నీవు ఉద్యోగం మానేసి చదువుకుంటాను అంటే అంతకన్నా ఇంక ఏమికావాలి. నాకు వచ్చే ఫ్యామిలీ పెన్షన్‌తో సర్దుకుందాము, నీకు తోడుగా ఉంటాను". అలా నన్ను ప్రేరేపించి నాలో కొత్త జీవితానికి శ్రీకారం చుట్టింది. అలా మూడు సంవత్సరాలు ప్రయత్నాలు, అమ్మ పెన్షన్ డబ్బులు కర్చుపెట్టగా 2006లో నాకు ఆస్ట్రియాలో P.H.D సీటు లభించింది. వెంటనే వీసాకి ప్రయత్నాలు చేయించి 2007 లో తన కన్నీళ్ళు దిగమింగుకుని ఆస్ట్రియాకు పంపింది. ఆ రోజు ఒంటరిగా నా తల్లిని వదిలి వెళ్ళినప్పుడు ఎయిర్‌పోర్ట్‌లో అమ్మ నాకు ధైర్యం చెప్పిన సంఘటన నేను ఇప్పటికి మరువలేను.

ఒక స్నేహితురాలిగా అమ్మతో అన్ని పంచుకునేవాడిని, చివరికి నా ఇష్టాలు కూడా మొదట అమ్మతోనే చెప్పేవాడిని. ఆస్ట్రియాకి వెళ్ళిన ప్రతిరోజు అమ్మతో ముచ్చట్లు, సరదా కబుర్లు ఎంతో ఆనందాన్ని పంచేవి. అమ్మ ఎప్పుడు అనేది నీవు డిగ్రీ తీసుకున్నప్పుడు నేను ఆస్ట్రియా వస్తాను ఆ వైభవం చూస్తాను అని. కాని మంచివాళ్ళను దేవుడు ఎంతో కాలం ఉంచడు. 2008 జూన్ నెలలో అమ్మ ఆరోగ్య పరిస్థితి బాగోలేదు అని డాక్టర్ ద్వారా తెలిసి నేను ఇండియా వెళ్ళాను. అప్పటికే తన కొడుకు కోసం ఎదురు చూస్తూ ఉన్న అమ్మని చూసాను. ఆ చివరి క్షణంలో కూడా తనను పలకరించటానికి వచ్చి వారికిమర్యాదలు అందాయా లేవా అని అడిగే అమ్మను చూసి ఆశ్చర్యపోయాను. జులై 1, 2008 మధ్యాహ్నం 1.30కి అమ్మ మమ్మల్ని విడిచి వెళ్ళిన క్షణం. ఆ ముందు రోజు చదువు ఆపవద్దు అని చెప్పటం నిజంగా అమ్మ నాకు ఇచ్చిన వరం. చివరి రోజులు అమ్మతో ఉండి సేవచేసే భాగ్యం కలిగింది అని సమాధానపడ్డాను.

తాను కరిగిపోతూ మా జీవితాల్లో వెలుగు నింపింది. చివరికి సొంత ఇల్లుకూడా లేక ఈ లోకాన్ని విడిచింది. నిస్వార్థంగా ఉండాలి అని అనుకోవటం వేరు, అలా జీవించటం వేరు. అలాంటి జీవనం సాగించింది అమ్మ. అందుకే అమ్మను మించిన దైవం లేదన్నారు. నేను ఎంత స్థాయికి వెళ్ళినా స్నేహితులు, హితులు ఎంత మంది ఉన్నా ప్రతి క్షణం నా గురించి, నా శ్రేయసు పరితపించిన మా అమ్మ లేదే అని బాధ వెంటాడుతూనే ఉంటుంది. ఈ లోకంలో ఆమె లేకపోయినా, ఆమె ఆశించిన విధంగా డాక్టరేట్ సంపాదించి ఆ డిగ్రీని భౌతికంగా ఇవ్వాలని, సోంపాప (అమ్మ పేరు) కొడుకు డాక్టర్ శ్రీరాం అని గర్వంగా చెప్పాలని నా చదువుని పునఃప్రారంభించాను. శ్రీరాదే (నేను, అమ్మ నమ్మే దైవం) దయవల్ల అతి త్వరలో అది సాధించి అమ్మ ఆశయాన్ని నెరవేరుస్తాను.

అమ్మ చూపిన మంచితనం, అభిమానమే ఈ రోజు నన్ను ఇంత ఉన్నత స్థాయికి చేర్చటానికి కారణాలు అవుతున్నాయి.

అందుకే అంటారు "మాతృదేవోభవ"

శ్రీరాం కుమార్ భాగవతుల పుట్టి పెరిగింది విశాఖ జిల్లా. ఎమ్.ఎ(హింది), ఎమ్.ఎస్సి(కంప్యూటర్ సైన్సు) చేసి మూడు సంవత్సరాలు రైల్వేలో ఉద్యోగం చేసారు. తరువాత పైచదువులకై ఆస్ట్రియాలో క్లాగెంఫుర్ట్ అనే యూనివర్సిటీలో డాక్టరేట్ చేస్తున్నారు. పుస్తకాలు చదవడం, కథలు, పాటలు, కవిత్వం రాయడం హాబీలు. ఒక బ్లాగ్ http://sreerambhagavatula.blogspot.com ద్వారా వారి రచనలు అందిస్తున్నారు.